

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Валентина Александрова

на монография на тема „Отговорност за чужд данъчен дълг“

с автор доц. д-р Красимир Мутафов,

изд. Нова звезда, 2019г.

Наскоро излезе от печат монографията на доц.д-р Красимир Мутафов, озаглавена „Отговорност за чужд данъчен дълг“.Това негово научно изследване безспорно представлява интерес за читателите, интересувачи се от материята и проблемите на данъчното право и специфичната проблематика за данъчното право - отговорност за чужд данъчен дълг. За първи път в нашата правна доктрина задълбочено и систематично се анализират въпросите, свързани с този вид специфична юридическа отговорност, присъща за този правен отрасъл. При изясняване на проблематиката, авторът е подходил оригинално, като е съчетал елементи от общата теория на правото, финансовото и данъчното право, с акцент върху теорията на юридическата отговорност.

В началото на труда се прави анализ на понятието „юридическа отговорност“ и нейните видове, познати в правото, което е полезно и необходимо встъпление, преди да се премине към същността на отговорността на третите лица за чужди данъчни задължения. Авторът разглежда юридическата отговорност не толкова от процесуалната и страна, т.е. на плоскостта на нейното проявление, а като абстрактна, призната и гарантирана от правото възможност на едно лице да може да бъде наложена санкция за извършено от него правонарушение. Интерес представлява изразената от автора позиция относно т.нар. обективна, безвиновна отговорност и сравнителноправния анализ с руската правна доктрина по въпроса, както и на практиката на ВАС по въпроса.

Основният акцент в изследването, както подсказва и самото заглавие на монографията, е поставен върху отговорността на третите лица за чужди данъчни задължения. Всестранен и задълбочен е анализът, направен от автора по повод изясняване на общите характеристики на този вид юридическа отговорност и особено при сравняването и с имуществената /отчетническа/ отговорност по реда на ЗДФИ и открояването на различията между тях. Интересен и заслужаващ внимание като приносен момент е коментарът по отношение на понятията „данъчна субституция“ и „отговорност за чужд данъчен дълг“. Тук, както и при изразената от автора позиция, че едноличните търговци в това си качество могат да бъдат субекти на тази отговорност, се прави връзка с гражданското и търговското право и са направени съответните теоретически и практически изводи.

Оригинални са изводите на автора относно видовете отговорност за чужд данъчен дълг, регламентирани в данъчното право. Така например, чрез сравнителноправен анализ с уредбата на института в други правни отрасли, в частност с облигационното право, е защитена позицията, че отговорността на лицата по чл.19 от ДОПК, като и тази по чл.177 от ЗДДС не може да се приравнява към солидарната отговорност, каквато е преобладаващата практика на ВАС. Все в тази насока са и съжденията, че е оправдано в някои изолирани случаи пасивната солидарна отговорност да се счита като отговорност за чужд данъчен дълг, доколкото тя съдържа в себе си характеристиките на последната, независимо от някои особености, свързани с нейното реализиране /чл.211, чл.265 от ДОПК/. В цялата монография има множество примери от ДОПК, ЗКПО, ЗДДС, ЗДФИ и други нормативни актове, относими към предмета на изследването, както и съответните предложения *de lege ferenda* за усъвършенстване на действащото към момента данъчно законодателство. Широко е ползвана и анализирана практика на ВАС и на СЕС по преюдициални запитвания по данъчни дела, включително и със съответните аргументирани критични бележки, в случаите когато се изразява несъгласие с практиката на ВАС.

Казаното ми дава основание да заявя убедено, че рецензираната монография представлява ценен научен и практически принос в правната данъчна теория и доктрина, отнасяща се до актуалната проблематика на отговорността за чужд данъчен дълг в данъчното право.